

GHID DE PRACTICI PROMIȚĂTOARE

PROTECȚIA PE TERMEN LUNG A PERSOANELOR TRAFICATE

- Acordarea permiselor de ședere persoanelor traficate
- Protecția victimelor traficului de ființe umane în sistemele de azil
- Drepturile persoanelor traficate conform Regulamentului Dublin III
- Rolul special al ONG-urilor

Ghid de practici promițătoare

Protecția pe termen lung a persoanelor traficate

Ghidul de practici promițătoare ”Protecția pe termen lung a persoanelor traficate” (în continuare „Ghidul”) este publicat de LEFÖ – *Interventionsstelle für Betroffene des Frauenhandels* (LEFÖ-IBF) în cadrul evaluărilor cercetării efectuate pentru proiectul REST – REsidency S**T**atus: Strengthening the protection of trafficked persons (Statut de Rezidență: consolidarea protecției pentru persoanele traficate). Ghidul este bazat pe experiența și practica ONG-urilor-lidere active în domeniul anti-traffic care oferă ajutor persoanelor traficate în procesul de siguranță, stabilitate și includere socială. Aceste ONG-uri sunt LEFÖ-IBF în Austria, Comitetul împotriva sclaviei moderne (Comité Contre l’*e*slavage Moderne) în Franța, Proiectul Esperanza în Spania, CoMensha în Olanda, Centrul Internațional ”La Strada” în Moldova și Astra în Serbia.

De ce?

Începând cu identificarea lacunelor și obstacolelor pentru protecția eficientă a persoanelor traficate, acest Ghid denotă practici promițătoare existente care sunt în conformitate cu o referire coerentă a victimelor la cel mai potrivit canal de protecție, care le-ar asigura drepturile și accesul la o soluție durabilă.¹ Accesul persoanelor traficate la reședință pe termen lung sau permanentă este fundamental pentru siguranța, stabilitatea și perspectiva lor pe viitor. Regularizarea șederii lor este o parte esențială a dreptului lor la remedii eficiente și acces la justiție și ar trebui acordată în practică.

Ce probleme vizează acest Ghid?

Acest Ghid se concentrează pe lacunele identificate în accesul eficient al victimelor traficului de ființe umane la protecție pe termen lung. Standardele internaționale și europene stabilesc o bază solidă pentru a asigura siguranța și protecția victimelor și pentru a le oferi asistență. Ghidul vizează problema unui acces efectiv la ședere regulată și protecție, concentrându-se atât pe Programul pentru obținerea permisului de ședere, cât și pe sistemele internaționale de protecție.

Cum și pe cine va ajuta acest Ghid?

Acest Ghid este conceput pentru specialiștii care lucrează direct cu persoanele traficate, consilierii juridici în dreptul străin și în dreptul la azil, precum și autoritățile competente. Ghidul evidențiază aspectele esențiale pentru realizarea drepturilor victimelor traficului de ființe umane. Prima parte a Ghidului vizează pași importanți care trebuie luați în considerare în ceea ce privește permisul de ședere temporar pentru persoanele traficate. Partea a doua atrage atenția asupra lacunelor în acordarea protecției internaționale persoanelor traficate.

¹ Pentru o descriere mai detaliată a provocărilor identificate, consultați Documentul de Politici complet: http://www.lefoe.at/tl_files/lefoe/REST_Policy%20Paper%20January%202021.pdf (ENG)

• Acordarea permiselor de ședere persoanelor traficate

În conformitate cu Art. 14 al Convenției Consiliului Europei,² fiecare Parte va elibera victimelor traficului de ființe umane un permis de ședere reînnoibil pentru unul sau ambele din cele două motive: autoritatea competentă consideră că șederea lor este necesară datorită situației lor personale, sau că șederea este necesară datorită cooperării cu autoritățile competente în cadrul unei anchete sau proceduri penale.³ Cercetarea efectuată de proiectul REST⁴ ilustrează un model promițător care consideră ambele moduri de obținere a permisului de ședere și prezintă un program de realizare a drepturilor victimelor traficului de ființe umane.

Asistența necondiționată și protecția persoanelor traficate, indiferent de statutul acestora și de inițierea procedurilor penale

Pe motiv de cooperare:

Prag scăzut de ex. completarea unei plângeri, încetând relațiile cu presupușii exploatatori.

Inițierea procedurilor penale pentru TFU sau alte crime nu ar trebui să fie un criteriu.

Procedura de acordare a permisului de ședere pentru Victimele TFU:

Nivel scăzut de birocrație
Interval de timp stabilit de lege

Pe motivul situației personale:

Evaluarea efectuată de un grup compus din mai multe agenții, utilizând un set standard de criterii.

Drept la reînnoire:

Dreptul la reînnoire implică simultan dreptul la apel în cazul respingerii sau retragerii permisului de ședere.

Permis de ședere cu acces la piața muncii

Drept la apel:

Când permisul de ședere nu este acordat, victima TFU are dreptul să contesteze decizia

Această procedură este valabilă pentru **toate tipurile de exploatare**. Indiferent care este permisul de ședere, acesta trebuie acordat victimei traficului într-o etapă incipientă, pentru ca victima să poată să-și (re)construiască o viață stabilă, sigură și independentă. Nu ar trebui să existe o ierarhie între cele două căi de obținere a permisului de ședere de către persoanele traficate. Acest program trebuie să asigure **armonizarea și coerența** între legea privind azilul și legea străinilor, și că o **evaluare a riscurilor** este efectuată înainte de a se considera dreptul umanitar la ședere pe motiv de protecție a dreptului la familie și viață privată (Art.8 CEDO).

² Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane (2005). Disponibil la: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168008371d> (ENG) http://www.antitrafic.gov.md/public/files/Convenia_CoE_ROM.pdf (RO)

³ Din cele 42 de țări evaluate de GRETA în 2019, 22 dețin legislație care prevede eliberarea permiselor de ședere victimelor traficului de ființe umane atât pentru situația lor personală, cât și pentru cooperarea cu forțele de ordine. Disponibil la: <https://rm.coe.int/9th-general-report-on-the-activities-of-greta-covering-the-period-from-16809e169e> (ENG)

⁴ Cercetarea completă REST disponibilă la: <https://documentation.lastradainternational.org/lisidocs/3387-REST%2Report%20Residence%20Permits%20-%20International%20Protection%20and%20Victims%20of%20Human%20Trafficking%20-%20FEB%202021.pdf> (ENG)

Pentru a promova și implementa acest model, în diferite țări europene au fost identificate următoarele practici promițătoare și etapele implementării acestora:

Armonizarea legislației

În conformitate cu abordarea drepturilor omului, legislația națională trebuie să fie armonizată cu standardele internaționale și europene atât în domeniul anti-trafic cât și în domeniul drepturilor omului. Aceasta ar însemna asigurarea accesului la ambele motive (situația personală și cooperarea) în programul de obținere a permisului de ședere care ar fi valabilă pentru toate tipurile de exploatare. În Olanda, Serbia și Spania legislația prevede explicit ambele posibilități.⁵

Practica promițătoare din Spania privind armonizarea legislației:

Legea **spaniola** constată: „Autoritatea competentă poate scuti victima de responsabilitate administrativă și poate, la alegerea victimei, să ofere asistență victimei ca aceasta să se întoarcă în țara de origine, sau, în circumstanțe excepționale să-i ofere permis de ședere și muncă, facilități pentru o integrare socială reușită, în conformitate cu prevederile legii, dacă autoritatea competentă decide că șederea victimei este necesară pentru cooperare în scopul investigației sau acțiunilor penale sau ca răspuns la circumstanțele personale ale victimei. În mod similar, atâta timp cât se acordă procedura de ședere și autorizație de muncă din circumstanțe excepționale, se poate furniza o autorizație provizorie de ședere și muncă în condițiile stabilite de regulament (...).”

(Ley Orgánica 4/2000. Art. 59bis, text subliniat de autori)

Furnizarea informației

În cazul unei presupuse situații de trafic, primul pas este informarea persoanei despre toate opțiunile disponibile, cum ar fi accesul la o perioadă de recuperare și reflecție, permis de ședere temporar pe motiv de cooperare și /sau motive legate de situația personală a victimei, posibilitatea de a i se acorda azil sau protecție subsidiară sau un mod de întoarcere sigur și demn la țara de origine. Această informație trebuie oferită într-un mod clar și accesibil tuturor

⁵ În Franța, legislația prevede opțiunea de acordare a unui permis de ședere temporar persoanelor traficate care nu cooperează cu serviciile juridice, dar această variantă este disponibilă doar pentru victimele traficului de ființe umane în scopul exploatării sexuale, care își asumă angajamentul de a „lăsa prostituția”.

prezumatele victime ale traficului de ființe umane. În Italia, de exemplu, există pliante multilingve cu informații despre drepturile victimelor traficului de ființe umane, ceea ce facilitează înțelegerea acestora.

Asistența necondiționată și perioada de recuperare și reflecție

Prezumatele victime ale traficului de ființe umane ar trebui să beneficieze gratuit de sprijin și asistență garantată, utilizând o abordare bazată pe drepturile omului și pe principiile voluntarității și anonimatului. Indiferent de decizia pe care o iau, victimele traficului de ființe umane au dreptul să primească **suport și asistență necondiționată**, fără a ține seama de ce statut au în țara de reședință și/sau dacă sunt dispuși să coopereze cu autoritățile.

Odată ce există motive întemeiate pentru a crede că persoana este traficată, statele trebuie să ofere persoanei o perioadă de recuperare și reflecție, oferindu-i timp și spațiu pentru a se recupera și a scăpa de influența traficantilor. De asemenea, în acest timp victimele au posibilitatea să-și considere opțiunile. Acest drept ar trebui **inclus în mod explicit** în legislația națională, iar specialiștii care sunt în contact direct cu victimele ar trebui să fie conștienți de această dispoziție.

 *Practica promițătoare din **Austria** privind asistența necondiționată:*

În **Austria**, facilitatea recunoscută de protecție a victimelor oferă sprijin gratuit, necondiționat, bazat pe principiile anonimatului, voluntarității, în conformitate cu contractul permanent cu statul austriac. Acest lucru permite facilității de protecție a victimelor să ofere toate serviciile, indiferent de alegerea victimelor de a coopera sau nu cu autoritățile.

Prag scăzut pentru aplicarea la și stabilirea permisului de ședere

*Practici promițătoare din **Olanda** și **Spania** privind aplicarea unui nivel scăzut de birocrație pentru victimele traficului de ființe umane:*

 Sistemul **olandez** de obținere a permisului de ședere menține obstacolele birocratice la un nivel scăzut. Declarația unei victime la poliție este considerată automat o cerere de permis de ședere, iar autoritatea competentă trebuie să decidă în termen de 24 de ore.

În **Spania**, cerința de a deține un pașaport valid ar putea fi înlocuită cu un card de înregistrare, furnizat de guvern la prima identificare, pentru a permite victimelor să aibă acces la asistență și mai mult timp pentru a-și obține documentele de identitate.

Procedura de acordare a permiselor de ședere pentru persoanele traficate din ambele motive necesită **un nivel redus de birocrație**, cu criterii clare care sunt reglementate de lege. În plus, procedura are nevoie de mecanisme de control pentru implementarea acestor criterii în practică. Cele două provocări principale sunt condiții obligatorii adesea stipulate de legislația națională - nivelul de cooperare preconizat și deținerea documentelor de identitate de către victimă. Două practici promițătoare din Olanda și Spania oferă alternative care ar depăși aceste obstacole.

Evaluarea situației individuale

*Practici promițătoare din **Olanda** și **Franța** privind evaluarea situației individuale:*

 În **Olanda**, victimele traficului de ființe umane pot primi un permis de ședere temporar (Schrijnend Pad), atunci când acestea sunt amenințate sau suferă traume și probleme psihologice rezultate din situația de trafic, motiv din care nu pot coopera cu autoritățile.

  În **Franța**, un studiu de caz a arătat cum coordonarea dintre polițiștii și ONG-urile specializate cu privire la cazurile de trafic de ființe umane a contribuit la protejarea victimelor și acordarea acestora unei „reședințe umanitare” în cazul în care ancheta a eșuat. Acest lucru a fost posibil datorită bunei comunicări dintre CCEM (ONG) și punctul de contact din prefectura Parisului și implicării Oficiului Central pentru Combaterea Muncii Ilegale.

În unele cazuri, persoanele traficate nu pot coopera din cauza unor circumstanțe excepționale, cum ar fi faptul că sunt amenințate, sau/și din cauza unor constrângeri medicale sau psihologice sau pentru că persoana traficată este minoră. Este necesar să se țină cont de siguranța și starea de sănătate a persoanei traficate.

Abordare multidisciplinară

Pentru a se asigura că nu există o ierarhie între cele două tipuri de permise de ședere și că aplicarea legii prevalează asupra protecției victimei, actorii mai multor agenții ar trebui incluși în evaluarea situației personale și a procesului decizional. În Franța există persoane responsabile în cadrul autorităților administrative din toate provinciile care stabilesc procedura de acordare a permisului de ședere în schimbul cooperării. Acordarea permisului de ședere în baza situației personale, necesită implicarea mai multor agenții diferite în procesul decizional. Acest lucru permite o evaluare corectă a situației extrem de complexe și individuale a persoanelor traficate.

Includere socială

*Practici promițătoare din **Olanda, Serbia și Spania** privind includerea socială:*

În **Olanda**, permisul de ședere eliberat victimelor traficului de ființe umane le asigură accesul la asistență și toate serviciile prestate la același nivel ca pentru cetățenii olandezi.

În **Serbia**, există un Memorandum de înțelegere între Centrul pentru Protecția Victimelor Traficului de Ființe Umane, responsabil pentru identificarea victimelor, și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, care ar trebui să acorde persoanelor traficate acces prioritar la programele de ocupare a forței de muncă.

În **Spania** nu este asigurat doar accesul la piața muncii, ci și accesul la măsurile de integrare a pieței muncii finanțate de guvern. Pentru a facilita inserția în muncă a femeilor-victime ale violenței de gen, inclusiv a victimelor traficului de ființe umane pentru exploatare sexuală, legea prevede bonusuri pentru companiile care le angajează pe aceste femei.

Un pas important în asistarea unei victime a traficului de ființe umane este facilitarea accesului la piața de muncă. Prin urmare, permisele de ședere pentru victimele traficului de ființe umane ar trebui să ofere acces deplin la piața muncii fără a fi nevoie de un permis de muncă suplimentar și fără nicio restricție asupra ramurilor, sectorului etc de activitate. Atât autorizația de ședere, cât și autorizația de muncă ar trebui menționate în document, dar nu și statutul lor de victimă a traficului de ființe umane.

Protecție pe termen lung prin programele de rezidență

Există câteva practici promițătoare de a oferi permis de ședere victimelor traficului de ființe umane pentru o ședere pe termen lung pe baza dispozițiilor relevante din Programul special pentru persoanele traficate sau prin compatibilitatea cu legea generală a străinilor și cu sistemele de azil (de ex. Franța, Olanda, Spania).

*Practici promițătoare din **Spania, Franța și Olanda** privind protecția pe termen lung prin programe de rezidență:*

În **Spania**, permisul definitiv de ședere și permisul de muncă pe 5 ani este reglementat de lege.

În **Franța**, persoanele traficate pot solicita permis de ședere permanent dacă urmărirea penală s-a încheiat cu condamnarea traficantilor.

În **Olanda**, victimele traficului de ființe umane cu un permis de ședere temporar pot solicita un permis de ședere umanitar permanent atunci când Serviciul Public de Urmărire Penală a decis urmărirea penală pentru infracțiunea raportată. Acest lucru este valabil și dacă victima a deținut un permis de ședere fără întrerupere timp de cel puțin 3 ani pe motiv de TFU și ancheta penală este în curs.

Dreptul la apel

Pentru că termenul unui permis de ședere temporar este limitat - acesta va expira la un moment dat - odată ce cerințele pentru eliberarea acestuia nu mai sunt îndeplinite. Cu toate acestea, considerând că accesul la un astfel de permis de ședere este un drept al persoanei, trebuie asigurat recursul în fața unei instanțe superioare pentru a revizui prima decizie administrativă.

Evaluarea riscurilor

Întoarcerea persoanelor traficate în țara lor de origine este reglementată atât de standardele ONU, cât și de cele ale CE. În cazul în care repatrierea ar prezenta un risc grav pentru siguranța victimelor traficului de ființe umane sau a familiilor acestora, statele sunt obligate să ofere alternative legale.⁶ O **evaluare a riscurilor** ar trebui făcută înainte de deportare, luând în considerație țara de

⁶ OHCHR (2010), Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking, Commentary, HR/PUB/10/2, Principle 11.

origine, dar și, în special, circumstanțele individuale, riscurile la întoarcere (cum ar fi represaliile traficantilor, urmărirea penală sau o datorie deschisă), precum și perspectivele de reintegrare în conformitate cu protecția dreptului la viață familială și privată.

*Practica promițătoare din **Olanda** privind evaluarea riscurilor:*

 Programul **olandez** de rezidență pentru persoanele traficate a stabilit o formă de evaluare a riscurilor în conformitate cu Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane. Atunci când riscul este considerabil, victimele traficului de ființe umane pot solicita un permis de ședere din motive umanitare.

• **Protecția victimelor traficului de ființe umane în sistemele de azil**

Sistemul de protecție internațională în dreptul internațional are un potențial de protecție pe termen lung pentru victimele traficului de ființe umane. Gestionarea cererilor de azil ale victimelor traficului este complexă din cauza vulnerabilității persoanelor traficate. Bunele practici privind implementarea garanțiilor procedurale de-a lungul diferitelor etape ale procedurii de azil arată câteva modalități promițătoare de a aborda provocările care împiedică implementarea coerentă a acestui cadru legislativ. Mai mult, acestea arată modalități de a asista solicitanții de azil care sunt victime ale traficului de ființe umane.

Determinarea protecției internaționale pentru victimele traficului de ființe umane

Victimele traficului de ființe umane ar trebui să aibă posibilitatea să obțină statut de refugiat, atunci când situația individuală necesită asta.

În **Austria, Italia, Franța, Germania, Serbia, Spania, și Marea Britanie**, statutul de refugiat se acorda persoanelor traficate în baza determinării unei legături cauzale între persecutarea persoanei, lipsa protecției din partea statului și apartenența persoanei la un anumit grup social conform Convenției refugiaților din 1951. De asemenea, în diferite cazuri, autoritatea decizională

ia în considerare severitatea discriminării victimelor traficului de ființe umane în scopul specific al exploatării sexuale, care nu beneficiază de protecție de la stat și ar fi respinse și pedepsite de familiile lor și stigmatizate în comunitățile lor, aflându-se într-o situație intolerabilă care echivalează cu persecuția.

Există, de asemenea, exemple promițătoare privind protecția complementară din cauza riscului de vătămare gravă și a lipsei unei protecții eficiente în cazul întoarcerii victimelor în țara lor de origine. Victima traficului de ființe umane care raportează situația poliției, ar putea să se expună la un risc sporit de vătămare gravă.

Cooperarea cu organizațiile specializate pe protecția victimelor

Autoritățile decizionale ar trebui să evalueze vulnerabilitatea, temerile și traumele victimelor traficului de ființe umane și provocările cu care acestea se confruntă. Această evaluare și înțelegere poate fi consolidată prin cooperarea și comunicarea dintre ONG-urile specializate și autoritățile de azil. ONG-urile specializate și documentele explicative pot contribui la fundamentarea revendicării individuale a persoanei traficate și la stabilirea elementului de legătură al revendicării, demonstrând informații detaliate despre condițiile din țara de origine, influența practicilor tradiționale (de exemplu, Juju), conștientizarea genului și lipsa de voință sau incapacitatea guvernului de a proteja persoana respectivă.

*Practici promițătoare din **Austria, Franța și Spania** privind accesul la ajutor din partea organizațiilor specializate:*

În multe cazuri pozitive din **Austria, Franța și Spania**, persoana traficată a fost susținută atât de un ONG specializat pe susținerea victimelor, cât și de un ONG specializat în acordarea de asistență juridică solicitanților de azil. Combinația între susținerea victimelor (prin a le oferi adăpost, consiliere, asistență psihosocială) și asistență juridică specializată este eficientă pentru a răspunde nevoii specifice a solicitanților de azil care au fost traficați.

Recunoașterea victimelor traficului de ființe umane drept grupuri vulnerabile

Deși recunoaștem creșterea fenomenului de trafic de ființe umane în fluxurile de migrație mixte, este important ca legea anti-trafic și legea migrației să

fie armonizate, ca, de exemplu, **victimele traficului de ființe umane să fie recunoscute în mod explicit drept grupuri vulnerabile** care au dreptul la garanții speciale procedurale și de primire în procedurile de azil.⁷ La punerea în aplicare a dispozițiilor relevante ale legislației naționale, evaluarea vulnerabilității ar trebui să se facă în mod continuu, având în vedere că unele nevoi speciale pot apărea în diferite etape ale procesului de azil.

Identificarea timpurie

Pentru a se putea oferi asistență și garanții procedurale este necesară detectarea și identificarea nevoilor speciale. Astfel, screening-ul și identificarea persoanelor traficate sunt esențiale în fiecare etapă a procedurilor de azil (înregistrare, primire, depunerea cererii, interviu personal, detenție înainte de expulzare), și este încurajată implicarea mai multor agenții pentru a stabili, printre altele, un anumit nivel de încredere cu victimele traficului de ființe umane. Cu cât mai repede are loc identificarea, cu atât mai bine vor fi evaluate nevoile specifice ale victimei.

*Practici promițătoare din **Spania** și **Franța** privind identificarea timpurie a persoanelor traficate în procedurile de azil:*

O experiență din **Spania** în 2019 este un exemplu al acestei idei. Departamentul de Migrație al Ministerului Muncii, Migrației și Securității Sociale a lansat o procedură în regim de testare pentru detectarea semnelor traficului de ființe umane și referirea prezumatelor persoane traficate care solicită azil la Aeroportul Madrid Barajas către servicii de asistență. Procedura s-a bazat pe cooperarea dintre Oficiul pentru Azil și cinci ONG-uri, cu scopul de a asigura o referire în timp util și acces la suportul necesar. În cazul în care ofițerii de azil detectează semne de trafic în rândul solicitanților de azil, aceștia informează Crucea Roșie, care apoi contactează una dintre ONG-urile specializate în asistență pentru victimele traficului de ființe umane pentru a evalua situația și a confirma dacă există dovezi ale traficului de ființe umane. Într-o etapă ulterioară a procedurii de azil, Spania arată o practică promițătoare cu privire la contactul cu prezumatele victime ale traficului de ființe umane în centrele de detenție pre-expulzare. Aceste sesizări sunt rezultatul pozitiv al eforturilor investite în formarea multidisciplinară a personalului din azil, din centrele de primire și detenție, precum și a ONG-urilor care oferă consultanță juridică.

⁷ Conform Directivei privind condițiile de primire și Directivei privind procedurile de azil.

În **Franța**, legea prevede că, în cazul în care solicitanții de azil sunt victime ale traficului de ființe umane, autoritatea competentă OFII (Oficiul Francez pentru imigrare și integrare) ar trebui să ia în considerație nevoile lor speciale atunci când stabilesc condițiile de primire. De asemenea, este posibil ca OFII să trimită solicitanții de azil supuși traficului fie la facilitățile Programului Național de primire și protecție pentru victimele traficului de ființe umane (AC.Sé), fie la ONG-uri specializate în sprijinul victimelor.

Recunoașterea tuturor formelor de exploatare

Conștientizarea și recunoașterea semnelor traficului de ființe umane ar trebui să cuprindă toate tipurile de exploatare. Acest lucru ar putea fi obținut prin **instruiri** (cu instrumente și instrucțiuni specializate) pentru actorii din sistemul de azil. Mai mult, garanțiile pentru interviul personal conform Directivei privind procedura de azil⁸ sunt deosebit de relevante pentru a permite victimelor traficului să vorbească despre experiența lor și să identifice circumstanțele specifice ale traficului de ființe umane.

*Practici promițătoare din **Austria** și **Olanda** privind instruirea actorilor din sistemul de azil:*

În **Austria**, ONG-urile specializate sunt implicate activ în dezvoltarea și organizarea instruirilor pentru actorii din sistemul de azil. Există, de asemenea, eforturi continue din partea ONG-urilor în cooperare cu Biroul European de sprijin pentru azil pentru a remedia lacunele din sistemul de azil în ceea ce privește solicitanții vulnerabili.

În **Olanda**, actorii relevanți sunt instruiți în mod regulat și li se furnizează instrumente specifice pentru a detecta semnele traficului de ființe umane. De exemplu, prin intermediul proiectului STEP a fost dezvoltat un set de instrumente care implică Agenția Centrală pentru Primirea Solicitanților de Azil, Crucea Roșie olandeză, Consiliul olandez pentru refugiați și ONG-urile specializate anti-trafic CoMensha și Nidos.

Referirea și asistența timpurie

La detectarea semnelor traficului de ființe umane, ar trebui să aibă loc o **referire** adecvată a victimei către facilitățile de sprijinire a victimelor, pentru

⁸ Directiva 2013/32/EU a Parlamentului European și Consiliului Europei din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale, OJ L 180/60 (Directiva pentru Procedurile de Azil).

ca persoana să fie informată despre drepturile și opțiunile pe care le are, atât ca victimă a traficului cât și în calitate de solicitant de azil vulnerabil și, dacă este necesar, pentru a i se oferi asistență și protecție, răspunzând corespunzător nevoilor de sănătate, psihosociale și legale ale victimei.

O **asistență juridică** adecvată, care corespunde atât cu regimul azilului, cât și cu cadrul normativ anti-trafic ar trebui să fie oferită în cazurile în care solicitanții de azil sunt persoane traficate. Traficul de ființe umane este o infracțiune complexă, asociată cu trauma experimentată de indivizi, ceea ce face examinarea adecvată asupra fondului cererilor necesară. Prin urmare, sunt foarte recomandate cooperarea și coordonarea dintre furnizorii de asistență juridică în organizațiile de sprijinire a azilurilor și victimelor, deoarece consultarea experților poate fi esențială pentru a asigura o înțelegere adecvată a comportamentului victimelor și pentru a evalua credibilitatea acestora.⁹

Respectarea drepturilor procedurale în procedurile de azil conform legii anti-trafic

Asigurarea unor **proceduri de azil corecte și eficiente** este esențială în procesul de determinare a nevoii de protecție internațională pentru o persoană-victimă. Acestea includ, printre altele, condițiile de primire și posibilitatea de a scuti solicitantul de proceduri accelerate.

În acest proces, este esențială compatibilitatea între sistemul de protecție pentru victimele traficului de ființe umane (inclusiv Programul specific pentru obținerea permisului de ședere) și sistemul de azil, precum și cooperarea dintre actorii de azil, **Mecanismul Național de Referire** (sau un alt mecanism similar) și agențiile și organizațiile specializate.

*Practica promițătoare din **Spania**:*

În **Spania**, cele doua cadre de protecție pot funcționa în paralel. Exemplul următor ilustrează importanța acestui lucru: o persoană traficată care a scăpat de o situație de exploatare poate fi expusă riscului de represalii de către traficanții săi, din cauza unei datorii sau din cauza cooperării sale cu poliția. Chiar dacă cerințele pentru un permis de ședere nu mai sunt îndeplinite, persoana ar putea solicita protecție internațională din cauza riscului de a suferi un prejudiciu grav în caz de întoarcere.

⁹ Directiva pentru Procedurile de Azil, art. 10d.

• Drepturile persoanelor traficate conform Regulamentului Dublin III¹⁰

Deoarece fiecare cerere de azil depusă pe teritoriul UE este supusă unei examinări de jurisdicție, este esențial să se respecte implementarea Regulamentului Dublin III privind victimele traficului de ființe umane.

În ceea ce privește victimele prezumate, practicile promițătoare provin exclusiv din referirea organizațiilor care lucrează în facilitățile de pre-expulzare către ONG-urile specializate. Acest lucru are loc, de exemplu, în Franța, la sesizarea din partea CIMADE către ONG-uri specializate anti-trafic pentru asistență suplimentară. De asemenea, în Austria, unde la sesizare, ONG-ul specializat aranjează o întâlnire cu femeia aflată în centrul de detenție și o informează despre drepturile și posibilitățile sale în Austria și, în funcție de decizia sa, sunt luate măsuri suplimentare.

Este obligația statelor ca victimelor traficului să li se acorde o perioadă de recuperare și reflecție. În această perioadă, persoana nu va fi înlăturată din țară și conform legii ar trebui să aibă dreptul la asistență în recuperarea fizică, psihologică și socială.

*Practici promițătoare din **Austria** și **Franța** privind suspendarea procedurilor Regulamentului Dublin III:*

 În **Austria**, mai multe expulzări conform Dublin III au fost suspendate din cauza acordării permisului de ședere ca victimă a traficului de ființe umane (cu o anchetă în curs). Prin suspendarea deciziei de eliminare, Austria recunoaște competența deplină a cererii de azil.

  În **Franța**, transferurile conform Regulamentului Dublin III au fost suspendate pentru a evita riscul încălcării obligațiilor de nereturnare atunci când exista un risc grav de re-trafic sau retribuție de către traficanți.

Un solicitant de azil care este o persoană traficată ar putea fi în pericol dacă conform Regulamentului Dublin III este returnat în țara de exploatare. Fie din cauza riscurilor evaluate în interpretarea art. 3 și 4 din CEDO,¹¹ sau din cauza unei anchete în curs de desfășurare în țară, statele vor face uz de **art. 17**

¹⁰ Regulamentul (EU) no. 604/2013 al Parlamentului European și Consiliului din 27 iunie 2013 care stabilește criteriile și mecanismele pentru determinarea statului membru responsabil pentru examinarea cererilor pentru protecție internațională depuse în una din țările membre de către un resortisant al unei țări terțe sau o persoană apatridă <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R0604-20130629&from=EN>

¹¹ Convenția Europeană pentru protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, art.3 "Interzicerea torturii" și art.4 "Interzicerea sclăviei și a muncii forțate".

privind Suveranitatea (Dublin III), care permite unui stat membru să își asume responsabilitatea pentru examinarea unei cereri, în mod discreționar, chiar dacă nu este responsabil în conformitate cu criteriile stabilite în același Regulament.

Asistența juridică este absolut necesară încă din primele etape pentru a ajuta victimele traficului de ființe umane să înțeleagă procedura și pentru a le permite acestora să dea informații relevante despre experiențele lor de trafic de ființe umane și despre riscurile cu care se pot confrunta în cazul transferului la prima țară de intrare. Reprezentarea legală asigură posibilitatea de a face apel în timp util și de a prezenta argumente și fapte împotriva expulzării conform reg. Dublin spre prima țară de intrare.

Existența unui risc real de vătămare gravă trebuie să fie considerată drept una din circumstanțele personale ale solicitantului. O **evaluare adecvată a riscurilor** este, prin urmare obligatorie pentru stat, pentru a asigura respectarea obligațiilor de nereturnare. S-au văzut practici promițătoare în cazurile în care evaluarea prejudiciului real ia în considerare și situația personală a solicitantului și dovezile prezentate de ONG-uri cu reputații bune, împreună cu informațiile pe care statele trebuie să le adune cu privire la riscurile la întoarcere. Autoritatea decizională ar trebui să includă informațiile specifice referitoare la situația victimelor traficului de ființe umane în țara de origine în **rapoartele țării lor**.

Atunci când au loc **transferurile către o altă țară UE**, este esențial schimbul de informații și coordonarea asistenței pentru a răspunde nevoilor specifice de primire, sănătate și siguranță pentru victimele traficului de ființe umane. În prezent acest schimb de informații se datorează în principal cooperării dintre ONG-uri. Unitățile Dublin trebuie să asigure **protecția continuă a victimei în cadrul UE**. Este încurajată o mai mare cooperare a unităților Dublin cu ONG-urile specializate, fapt care ar asigura în mod proactiv informațiile privind realocarea, follow-up-ul după recepția în țara cutare etc.

• Rolul special al ONG-urilor

Multe țări deja desfășoară **instruiri** privind traficul de ființe umane pentru diferite unități de poliție și alți actori implicați în acordarea permiselor de ședere și a azilului. Este încurajată concentrarea asupra inițiativelor comune, în care ONG-urile specializate sunt implicate în aceste instruiri, precum și stabilirea unui sistem de monitorizare a acestor instruiri pentru a evalua impactul acestora. Instruirile ar trebui să aibă ca scop un efect dublu: creșterea gradului de conștientizare și sensibilizare pe de o parte, dar și consolidarea responsabilității (și responsabilizării) fiecărui actor în contact cu o persoană traficată.

 Experiența **Austriei** a arătat un impact pozitiv asupra identificării victimelor traficului de ființe umane care au o cerere de azil în curs, cu o creștere a sesizărilor din partea autorităților, avocaților, centrelor de primire datorită eforturilor de instruire.

Analiza și alte inițiative de lobby sunt construite pe cunoștințele și practica ONG-urilor care sprijină persoanele traficate. O **colectare sistematică de date**¹² oferă posibilitatea de argumentare, identificare a domeniilor în care sunt necesare schimbări, reflectare asupra realizărilor din ultimii ani și identificare a tendințelor în schimbare. De exemplu: este încurajată monitorizarea expulzărilor Dublin în rândul beneficiarilor fiecărei organizații. Această practică de colectare și sistematizare a datelor întărește susținerea pentru implementarea dispozițiilor existente.

Cooperarea dintre ONG-urile care asistă cererile de azil și ONG-urile active în domeniul anti-traffic este crucială pentru protecția și sprijinul persoanelor traficate, precum și pentru înțelegerea unui fenomen atât de complex precum traficul de ființe umane. Coordonarea asistenței juridice, precum și furnizarea chestionarului de identificare a victimei traficului de ființe umane ca document de susținere a cererilor de azil, ar putea avea un efect semnificativ asupra protecției persoanelor traficate.

¹² În conformitate cu Regulamentul General al Uniunii Europene privind protecția datelor.

Această publicație se distribuie gratuit